

Impressie bijeenkomst aandachtfunctionarissen Kindermishandeling

Op 25 september j.l. was de eerste bijeenkomst van de JGZ aandachtfunctionarissen Kindermishandeling. Bij de bijeenkomst waren ruim 40 aandachtfunctionarissen aanwezig.

JGZ Preventieagenda

Marga Beckers opende de bijeenkomst en schetste het kader bij deze activiteit, namelijk de [JGZ Preventieagenda](#). De Preventieagenda heeft drie thema's: armoede, schoolverzuim en kindermishandeling. In het kader van dit laatste thema is het Actieplan tegen Kindermishandeling opgesteld. Hierin zijn 7 actiepunten opgenomen waarmee ook de Aandachtsfunctionarissen Kindermishandeling (AF KMH) aan de slag kunnen binnen hun eigen organisatie. Zij zijn de ambassadeurs binnen de JGZ organisatie die het thema blijvend onder de aandacht brengen.

[Bekijk het actieplan 'Aanpak Kindermishandeling' >](#)

[Bekijk het filmpje JGZ Preventieagenda >](#)

Aan de slag

Na de opening gingen de aanwezigen in groepjes aan de slag. Dit resulteerde in de volgende aandachtspunten voor de toekomst:

- Aandachtsfunctionarissen vinden dat zij te weinig uren hebben om zich volledig op het aandachtsgebied Kindermishandeling te kunnen richten.
- Aandachtsfunctionarissen willen vaker onderling contact om best practices uit te wisselen en problemen aan elkaar voor te leggen.

Wat wil je als AF KMH bij dit specifieke JGZ- netwerk halen (afgezet tegen de LVAK)?

De LVAK is vooral heel inhoudelijk gericht. De verwachtingen over dit specifieke JGZ- netwerk zijn:

- ❖ uitwisselen
- ❖ halen en brengen
- ❖ KMH op de kaart te zetten
- ❖ positionering JGZ met KMH (binnen eigen netwerk en t.a.v. gemeenten)
- ❖ JGZ- specifieke aspecten van KMH
- ❖ hoe zet je proces in?
- ❖ samen speerpunten bepalen
- ❖ borging van aandacht voor KMH
- ❖ verbinding JGZ- Jeugdhulp
- ❖ leren van successen

In dialoog met Team-KIM | Kim van Laar

Kim is pedagoog en ervaringsdeskundige en oprichter van Team-KIM. Team-KIM bestaat uit een groep van ervaringsdeskundige jongeren. Ze geven voorlichting over de aanpak van kindermishandeling waarbij de behoefte van kinderen en jongeren voorop staat.

[Bekijk de website van team-KIM >](#)

Kim begint haar presentatie met een voorvertoning van de documentaire die Team-KIM onlangs gemaakt heeft ([bekijk de trailer >](#)). Hierin spreken de jongeren over hun ervaringen. Ook worden fragmenten getoond van gesprekken op scholen en met professionals. Uit de documentaire komt naar voren dat de professionals in het geval van de ervaringsdeskundigen niet gehandeld hebben naar de behoeften van de kinderen. Vanuit het publiek komt de vraag hoe de ervaringsdeskundigen wel geholpen hadden willen worden. Kim neemt als voorbeeld dat er ook altijd aandacht moet zijn voor de andere kinderen in het gezin als er hulp is voor één gezinslid. Het is belangrijk om altijd individueel met een kind in gesprek te gaan zodat er vertrouwen ontstaat tussen het kind en de professional. Zie en hoor het kind en geef het aandacht. Het is belangrijk kennis op te doen van het systeem in het gezin. Hoe zij de zorgtaken verdeelt? Vergeet ook niet de jeugd van de ouders erbij te betrekken.

Volgens Kim kan een kind de schijn heel goed ophouden over zijn of haar gevoelens en thuissituatie. Iets dat echter niet te verbergen is zijn stresssignalen bij het kind. Het kind zoekt controle over veiligheid en zal angst vermijden. Stel vragen aan het kind als: wat doe jij na school/als je vrij bent? Hebben jullie taken in huis verdeeld? Denk ook aan het gevaar van het weerbaar maken van het kind in een onveilige situatie. Een kind moet nooit het gevoel krijgen dat het de schuldige is. Het is van essentieel belang om een vertrouwensband te creëren tussen professional en kind. Het belangrijkste dat je volgens Kim als professional kunt doen is het schuldgevoel bij het kind wegnemen. Kinderen kunnen jaren worstelen met het idee dat de mishandeling hun eigen schuld is.

Door het publiek wordt toegevoegd dat er bij het gesprek met de ouder niet direct een oordeel geveld moet worden over de ouder. Als de ouder het gevoel heeft gestigmatiseerd te worden zal de ouder zijn of haar verhaal minder snel durven te doen.

Kim sluit af met de boodschap om vooral open te staan in het gesprek met het kind en in het gesprek met de ouder. Ze benadrukt het kijken naar de eigen kracht en waarschuwt voor hokjesdenken.

Taken en positie van de Aandachtsfunctionaris Kindermishandeling

Kwetsbare kinderen bij GGD Hollands Midden | Nathalie Sie

Nathalie Sie is werkzaam bij GGD Hollands Midden en legt uit op welke wijze GGD Hollands Midden vorm geeft aan de taken en positie van de aandachtsfunctionaris en hoe zij te werk gaan.

GGD Hollands Midden maakt onderscheid in een directe en indirecte AF KMH. De directe aandachtsfunctionaris staat tussen management en medewerkers in. Hij staat dicht bij de medewerkers. De indirecte aandachtsfunctionaris adviseert over beleid naar managers en directie. Er zijn vijf regio's die elk een directe AF KMH hebben. Er is een doorontwikkeling uitgevoerd op team

aandachtsfunctionarissen. Dit hebben ze gedaan omdat ze kindermishandeling als een symptoom zien; er ligt altijd iets achter.

Bij GGD Hollands Midden is de AF KMH een taak en geen functie. Het team begon onbewust onbekwaam, sprong verder naar bewust onbekwaam en is nu op weg naar bewust bekwaam worden. De verwachting is dat ze volgend jaar klaar zijn en kunnen gaan experimenteren. Per 1/1/2019 moet de nieuwe meldcode zijn geïmplementeerd. Vooralsnog wordt de oude werkwijze rond de meldcode gevolgd.

Nathalie zet de aandachtsfunctionaris in bij consultatie op het proces. Als je een advies op proces geeft betekent dit dat je een advies geeft voor de werkwijze van de jeugdverpleegkundige. De jeugdverpleegkundige beslist dan vervolgens zelf wat zij gaat doen. Als je elkaar als jeugdverpleegkundige onderling consulteert gaat dit juist puur om de inhoud en niet het proces.

Verder vindt Nathalie dat er soms geen verschil zit in wat de jeugdverpleegkundige adviseert en in wat de aandachtsfunctionaris adviseert. Zij benadrukt het belang van een extra kwaliteitscheck om te kijken of de juiste persoon wel voor het juiste advies geconsulteerd wordt: gaat het om het proces of over de inhoud? Er ontstaat anders een rolverwarring bij de professionals die de meldcode moeten uitvoeren.

Nathalie verwijst naar de resultaten die de samenwerkende inspecties op basis van analyse van 22 calamiteiten heeft gepresenteerd. [Bekijk het inspectierapport >](#)

[Bekijk hier de presentatie van Nathalie Sie >](#)

[Bekijk hier het filmpje over de veranderde meldcode >](#)

Volgende bijeenkomst voor aandachtsfunctionarissen

Er wordt door de aandachtsfunctionarissen positief gereageerd op het voorstel om de bijeenkomst jaarlijks te herhalen. Er wordt voorgesteld de volgende bijeenkomst in het kader te stellen van de richtlijn kindermishandeling en het toepassen van de veranderende meldcode. Voor deze bijeenkomst wordt de opdracht aan de

aandachtsfunctionarissen meegegeven zelf in eigen regio te inventariseren welke instrumenten de JGZ gebruikt en welke instrumenten Veilig Thuis in de regio gebruikt. Tijdens de bijeenkomst is ook al een aantal bruikbare instrumenten genoemd: Arij, Signs of Wellbeing, ETM, GIZ, Care nl, Signs of Safety en Lirik.

Werkconferentie Kindermishandeling en Armoede

De eerstvolgende werkconferentie bij het NCJ staat in het teken van Kindermishandeling en Armoede. De werkconferentie vindt plaats op 23 november, in [de Week tegen Kindermishandeling](#).

[Bekijk de agenda >](#)